Reactienota zienswijzen begroting, begrotingswijziging, jaarstukken

Aanleiding
Eind maart zijn de conceptbegroting 2021, de eerste begrotingswijziging 2020 en de jaarstukken 2019 aangeboden aan de Friese gemeenteraden, met het verzoek om hier een zienswijze voor op te stellen. Een ruime meerderheid van de gemeenten heeft ervoor gekozen om geen zienswijze in te dienen, en daarmee hun vertrouwen uit te spreken in de voorgestelde plannen.

Tegelijkertijd sluiten we de ogen niet voor de ingediende zienswijzen. Via deze reactienota voorzien we iedere inbreng van een reactie. Deze delen we met alle Friese gemeenten, zodat iedereen optimaal geïnformeerd is over de besluitvorming van onze begroting, begrotingswijziging en jaarstukken.

Kritisch over stijgingen
De raad van Ameland en Súdwest-Fryslân vragen de veiligheidsregio kritisch te zijn bij verdere stijgingen van de gemeentelijke bijdrage. Ameland wil verder graag bevestigd zien dat de inzet van de veiligheidsregios in hun gemeente minimaal gecontinueerd blijft. Tytsjerksteradiel voegt daar de oproep aan toe om onvoorziene uitzettingen tot 2025 zoveel mogelijk in de eigen begroting op te vangen.

Als dagelijks bestuur zijn wij ons goed bewust van de moeilijke financiële positie van Friese gemeenten. Naast de tekorten in het sociaal domein zorgt de huidige coronacrisis voor een grote onzekerheid in de financiële begrotingen. Veiligheidsregio Fryslân heeft zich altijd maximaal ingespannen om de gemeentelijke bijdrage zo laag mogelijk te houden, en op die manier een bijdrage te leveren aan het gezond houden van de Friese gemeentelijke financiën.

Het kenmerkt de veiligheidsregio dat zij eerst de eigen reserves soupeert om zo de gemeentelijke bijdrage in 2020 niet te hoeven verhogen. Daarnaast heeft het bestuur op alle inhoudelijke terreinen de ondergrens aangehouden als het gaat om het kwaliteitsniveau. Uitzettingen worden zolang mogelijk uitgesteld, totdat ze onvermijdelijk zijn. Deze houding heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen en ertoe geleid dat benchmarks aantonen dat we één van de goedkoopste veiligheidsregio's van het land zijn. Ook voor de toekomst mogen de Friese gemeenten ervan op aan dat wij ons maximaal inspannen om uitzettingen zoveel mogelijk te voorkomen.

Een verdere verlaging van de gemeentelijke bijdrage heeft direct invloed op het takenpakket dat de organisatie levert. De komende tijd komen er mogelijkheden om dit gesprek te voeren. De geplande evaluatie van het dekkingsplan is daar een uitgelezen mogelijkheid voor, waarbij Ameland ook de wens voor het behouden van de inzet van mensen en materieel in de eigen gemeente kan meenemen. Ondertussen kan de evaluatie van de wet veiligheidsregio's wellicht ook een bijdrage leveren in dit proces. Over anderhalf jaar nodigen we alle Friese gemeenteraden en colleges uit om input te leveren voor ons nieuwe beleidsplan. En de portefeuillehouder van financiën gaat, samen met financiële ambtenaren van de gemeenten, onderzoeken of een koppeling tussen overhead en primaire processen wenselijk is, om verrassingen te voorkomen. Zo geven we, samen met gemeenten, invulling aan onze bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân, tegen zo laag mogelijke kosten.

Begrotingssystematiek
Súdwest-Fryslân en Leeuwarden uiten hun zorgen over het nadelige resultaat van de veiligheidsregio over het jaar 2019. Beide gemeenten benoemen dat het voor gemeenten van belang is dat de

veiligheidsregio niet meer uitgeeft dan begroot, en dat er een extra inspanning moet komen om de activiteiten uit te voeren binnen de financiële en beleidsmatige kaders.

De gemeente Smallingerland voegt daar het verzoek aan toe om samen met de deelnemers van de veiligheidsregio te komen tot een betere afstemming van de P&C-cycli, met speciale aandacht voor de informatievoorziening en betrokkenheid van de raden. Ook verzoekt de gemeente de veiligheidsregio om de kwaliteit van de inhoud van de begroting te verbeteren, met een gedragen visie, concrete doelen en passende stuurinformatie.

Nu begrijpen wij goed dat het een negatief saldo onwenselijk is. Door het uitstellen van investeringen, het kritisch beoordelen van de noodzaak en de hoogte van alle uitgaven en het regelmatig doorlichten van de begroting spannen we ons maximaal in om binnen de begroting te blijven. Dat dit in 2019 niet is gelukt, laat zien dat de begroting van de veiligheidsregio geen lucht bevat, en dat tegenvallers snel leiden tot een nadelig saldo.

Ondertussen werken we nauw samen met alle Friese gemeenten. Er zijn frequente contactmomenten met ambtenaren van financiën, gezondheid en veiligheid. Meerdere keren per jaar spreken we griffiers en gemeentesecretarissen. Wij nemen zelf het initiatief om iedere raad en college bij te praten over ontwikkelingen die er spelen, zoals onlangs is gebeurd met de toekomstbestendige bedrijfsvoering. Daarnaast willigen we ieder verzoek van de gemeenteraad of college in om nadere uitleg te geven. Alle activiteiten gericht om de planning & control-stukken van de veiligheidsregio aan te laten sluiten bij die van de gemeente, en alle gemeenten ruimschoots de mogelijkheid te bieden om het beleid en de voortgang daarvan te beïnvloeden.

Het dagelijks bestuur staat open voor suggesties en aanvullingen op deze werkwijze. Ook waar het gaat om het verbeteren van de kwaliteit van de inhoud van de begroting zijn we nieuwsgierig naar concrete verbetermogelijkheden.

Egalisatiereserve
Leeuwarden, Súdwest-Fryslân en de Fryske Marren maken een opmerking over de egalisatiereserve, en zijn nieuwsgierig naar de ontwikkeling van de reserve en de maatregelen die nodig zijn om deze weer aan te vullen.

Het tekort in de jaarrekening 2019 en de eerste begrotingswijziging 2020 nemen een forse hap uit de egalisatiereserve. Daarmee komt deze lager dan de afgesproken minimale vulling van 2% van het begrotingstotaal. Wij kiezen ervoor om de egalisatiereserve niet bij voorbaat aan te vullen door een incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Juist nu gemeenten in financiële onzekerheid zitten, is dit niet wenselijk. In plaats daarvan streven we kleine positieve resultaten bij de jaarstukken na, die gebruikt kan worden om de reserve op het minimale niveau te krijgen.

Coronacrisis
De gemeenteraden van Heerenveen, Opsterland, Tytsjerksteradiel en Ooststellingwerf (concept) spreken hun waardering uit over de inzet van de organisatie bij de bestrijding van het coronavirus. Daarnaast roepen de raden van Opsterland en Ooststellingwerf (concept) op om de kosten die Veiligheidsregio Fryslân in dit kader maakt rechtstreeks in te dienen bij het Rijk. De raad van Súdwest-Fryslan doet een vergelijkbaar verzoek.

Wij delen deze opvatting. We werken hiervoor samen met alle andere Veiligheidsregio’s en GGD-en en zijn met het ministerie van VWS in gesprek om ervoor te zorgen dat corona-gerelateerde kosten rechtstreeks aan de organisatie vergoed worden.